

Forebyggende hjemmebesøg giver mulighed for tidlig opsporing

Anne Dorthe Prisak, formand for SUFO, forebyggelseskonsulent i Aarhus Kommune - Tlf. 4185 5252, mail: adbp@aarhus.dk

Den 1. januar 2016 trådte en ny lov om forebyggende hjemmebesøg i kraft. Den ændrede lov er en konsekvens af Hjemmehjælpekommissionens rapport fra 2013, og om baggrunden for ændringen siger Sundheds- og Ældreminister Sophie Løhde:

"I dag er rigtig mange 75-årige aktive borgere, som sagtens kan klare sig selv. Derfor lægger vi op til, at de årligt tilbagevendende hjemmebesøg bliver mere differentierede, så kommunerne i hø-

jere grad kan koncentrere sig om at hjælpe ældre, der er særligt sårbare. Vi målretter altså ressourcerne i forhold til de borgere, der har det største behov".

Ændringerne betyder:

- Aldersgrænsen for de årlige tilbud om forebyggende hjemmebesøg forhøjes fra 75 år til 80 år
- Tilbud om ét forebyggende hjemmebesøg i det år, man fylder 75 år
- Tilbud om forebyggende hjemmebesøg til borgere fra 65 år til 79 år, der er "i særlig risiko for at få sociale, psykiske eller fysiske problemer eller på anden måde er i en vanskelig livssituation".
- Forebyggende hjemmebesøg skal indgå i kommunernes kvalitetsstandarder
- Fleksibel tilrettelæggelse, så der f.eks. kan tilbydes kollektive arrangementer i stedet for et forebyggende hjemmebesøg

I SUFO ser vi et godt potentiale i, at vi også målretter de forebyggende hjemmebesøg til borgere i særlige risikogrupper, ligesom det giver god mening at udvide aldersgruppen "nedad", så vi også fokuserer på borgere ned til 65 år.

Når undersøgelser viser, at forebyggende hjemmebesøg bl.a. bidrager til at forbedre funktionsevnen og reducere funktionsevnetab, så man som ældre fortsat kan klare sig selv i hverdagen,

- ja, så handler det om at være "på banen" så tidligt som muligt.

At være "tidligt på banen" er også vigtigt i forhold til tidlig opsporing af demens

I den sammenhæng er SUFO repræsenteret i én af seks arbejdsgrupper omkring den kommende nye nationale handlingsplan for demens. Arbejdsgruppens emne er "tidlig opsporing, udredning, farmakologisk behandling og lægefaglig opfølgning".

Når vi laver de forebyggende hjemmebesøg er det ikke sjældent, at vi er borgerens første - og sommetider eneste – kontakt til "kommunen", eller primær sektor i det hele taget. Det giver os en unik mulighed for at være tidligt ude, hvis borgeren selv har bekymringer om demens, eller hvis mistanken om demens bliver åbenlys for os i løbet af samtalen.

Den forebyggende medarbejder kan være den "uvildige" person, der tilbyder et besøg og får skabt det tillidsforhold, der gør, at en demensproblematik kan bringes på banen, før den er erkendt af borgeren selv. Dette oplever vi både i hjem, hvor borgeren bor alene, men også i hjem, hvor den ene ægtefælle får hukommelsesproblemer.

Hvordan opsporing, udredning og efterfølgende indsatser omkring et demens-forløb organiseres,

er forskelligt i kommunerne. Det er i sig selv en udfordring, men det er helt afgørende, at vi i den tidlige fase har et godt og veletableret samarbejde med demens-nøglepersoner, -koordinatorer, -konsulenter, - medarbejdere, der har specialist-viden omkring demens. Det tillidsforhold, vi kan opbygge i det forebyggende hjemmebesøg kan være afsæt til den rigtige kontakt tidligt i et demensforløb.

I forhold til pårørende ser vi også en mulighed for styrket samarbejde med demens-koordinatorer.

Vi kan i det forebyggende hjemmebesøg formidle oplysninger om muligheder for hjælp til pårørende, både omkring demens-rådgivning, men også hvad angår "frirum fra demens", som vi også oplever som et behov hos den raske ægtefælle.

Samtidig er de forebyggende hjemmebesøg også arena for forebyggelse af demens. Under besøgene har vi mulighed for at motivere til den egenindsats, der kan udskyde og forhale udviklingen af demens. I tæt og fagligt samarbejde med demenskoordinatorer kan vi formidle viden til borgerne – på et valideret fundament.

Hvordan får vi fat i borgerne i "risikogrupper"?

En udfordring for os er at finde og komme i kontakt med de borgere, der er i særlige risikogrupper, - men det arbejdes der på.

I efteråret 2015 udgav Sundhedsstyrelsen web-håndbogen "Forebyggelse på ældreområdet – håndbog til kommunerne". I håndbogen findes anbefalinger i forhold til opsporing af "særlige risikogrupper", som kommunerne kan benytte sig af og få ideer fra.

I kølvandet på den nye lov om forebyggende hjemmebesøg arbejder Sundhedsstyrelsen desuden på at udarbejde en kortfattet guide til opsporing af udsatte ældre med behov for forebyggende hjemmebesøg.

Guiden forventes udgivet i sommeren 2016.

Både håndbogen og den kommende guide er gode værktøjer til opsporing.

Den nye lov omfatter også, at de forebyggende hjemmebesøg skal indgå i kommunernes kvalitetsstandarder og indeholde:

- Serviceinformation til borgerne om formål og indhold i de forebyggende hjemmebesøg
- Beskrivelse af, hvordan ordningen tilrettelægges, herunder eventuelle alternative forebyggende indsatser
- Beskrivelse af, hvordan kommunalbestyrelsen vil opfylde forpligtelsen til at tilbyde forebyggende hjemmebesøg til borgere fra 65 år til 79 år, der er "i særlig risiko for at få sociale, psykiske eller fysiske problemer eller på anden måde er i en vanskelig livssituation". Herunder hvilke målgrupper kommunalbestyrelsen beslutter, der skal omfattes af tilbuddet

Det er rigtig gode takter – og særdeles relevant, også i relation til det fælles arbejde omkring forebyggelse, tidlig opsporing og indsatser omkring demens.

Vi kan kun glæde os til det endnu bedre samarbejde!

Landsforening for ansatte i de SUndhedsfremmende og FOrebyggende hjemmebesøg til ældre borgere i kommunerne (SUFO) består af forskellige faggrupper, der i det daglige arbejder med hjemmebesøg til ældre. 80 kommuner er repræsenteret i SUFO.

Foreningens formål er:

- at medvirke til, at de lovbestemte hjemmebesøg tilbydes og udvikles således, at ordningen varetages på et højt sundhedsfagligt niveau
- at bidrage til, at fremme og synliggøre den sundhedsfremmende og forebyggende indsats
- at styrke og udvikle fagligt fællesskab for besøgspersoner på tværs af forskellige faggrupper
- at medvirke til, at sætte særlig fokus på en sundhedsfremmende tilgang

Læs mere om foreningen på www.sufo.dk